

Guia docent de l'assignatura "Perspectiva Històrica del Món Contemporani" 2011/2012

Codi: 103019
Crèdits ECTS: 6

Titulació	Pla	Tipus	Curs	Semestre
2501928 Comunicació Audiovisual	968 Graduado en Comunicación Audiovisual	FB	1	1

Contacte

Nom : Francesc Vilanova Vila-Abadal
Email : Francesc.Vilanova@uab.cat

Utilització d'idiomes

Llengua vehicular majoritària: català (cat)
Algun grup íntegre en anglès: No
Algun grup íntegre en català: Sí
Algun grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

Per a cursar aquesta assignatura, els prerequisits són relativament senzills: uns mínims coneixements de la història contemporània mundial (segle XX, en especial) i, sobretot d'Europa. Aquests coneixements es concreten en tenir clares unes mínimes cronologies, esdeveniments i seqüències històriques, tenir present les imatges més importants del segle, i la voluntat de descobrir i aprofundir en nous i vells temes.

Objectius i contextualització

L'assignatura té com a objectiu que l'alumne aconseguixi uns mínims coneixements sobre els grans esdeveniments del segle XX:

- Es tracta d'arribar al final de l'assignatura amb un cert domini de la cronologia i dels continguts dels grans esdeveniments presentats i explicats a classe.
- Uns mínims coneixements dels grans personatges que han marcat el segle, la seva actuació i la seva projecció pública.
- Una certa capacitat per discernir les grans línies de fons, els moviments de llarga durada que mouen el segle: des dels grans corrents polítics dominants (des dels feixismes al comunisme o socialisme real, passant per la democràcia liberal), fins les grans expressions artístiques, intel·lectuals o científiques.
- Aconseguir una mínima base de treball amb estris diferents: la bibliografia clàssica, els recursos de la xarxa, el material audiovisual, etc.

Competències i resultats d'aprenentatge

2218:E03 - Demostrar que es coneix l'estat del món i la seva evolució històrica recent.

2218:E03.03 - Assimilar els coneixements històrics que permetin contextualitzar la dimensió històrica de la comunicació audiovisual.

2218:G01 - Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en català i castellà com en una tercera llengua.

2218:G01.00 - Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en català i castellà com en una tercera llengua.

2218:G03 - Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

2218:G03.00 - Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

2218:T02 - Aplicar el pensament científic amb rigor.

2218:T02.00 - Aplicar el pensament científic amb rigor.

2218:T05 - Buscar, seleccionar i jerarquitzar qualsevol tipus de font i document útil per a l'elaboració de productes comunicatius.

2218:T05.00 - Buscar, seleccionar i jerarquitzar qualsevol tipus de font i document útil per a l'elaboració de productes comunicatius.

2218:T10 - Demostrar capacitat d'autoaprenentatge i autoexigència per aconseguir un treball eficient.

2218:T10.00 - Demostrar capacitat d'autoaprenentatge i autoexigència per aconseguir un treball eficient.

Continguts

1. Després de la primera guerra mundial: reorganització del continent europeu i emergència de noves potències mundials (1919-1939).

- La Conferència de Pau de París i els Tractats.
- El món de les democràcies: França, Gran Bretanya, Estats Units
- Els feixismes europeus: Itàlia, Alemanya (i Espanya)
- Tema de lectura: El món soviètic: de Lenin a Stalin (1917-1953).

[Enric Tello, «El socialismo irreal. Bosquejo histórico de un sistema que se desmorona», Mientras Tanto]

2. El món d'entreguerres: la política internacional (1929-1939)

3. La segona guerra mundial

4. La postguerra: balanç i panorama polític. El cas d'Espanya (1945-1948).

5. La guerra freda (1948-1973). Temes escollits:

- De Berlín a Corea: el Pla Marshall, el Teló d'Acer, etc.
- Descolonització i Tercer Món
- Cacera de bruixes als EEUU
- Revolucions: Xina, Cuba, etc.
- La creació de l'Estat d'Israel
- La destrucció de la Unió Soviètica i la caiguda del Mur

Metodologia

L'adquisició de coneixements i competències per part dels alumnes es podrà aconseguir mitjançant diversos procediments metodològics aplicables i desenvolupables al llarg del curs: les classes magistrals (fonamentals per a fixar els continguts i coneixements bàsics), la lectura de llibres i textos i els comentaris públics (si és el cas) a classe, el treball en grup i l'exposició a classe dels resultats, l'ús de materials audiovisuals (per exemple, documentals), i tot el material de suport que l'alumne pot trobar al Campus Virtual. En aquest curs s'han previst sis sessions de seminari/presentació i discussió de treballs, les classes magistrals indispensables i proves parcials per poder valorar el seguiment del curs i de les matèries.

Activitats formatives

Activitat	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes Teòriques	37	1.48	2218:E03.03 , 2218:G01.00 , 2218:G03.00 , 2218:T05.00 , 2218:T10.00 , 2218:T02.00
Sessions de treballs (Presentació a l'aula del treball de curs)	15	0.6	2218:E03.03 , 2218:G01.00 , 2218:T02.00 , 2218:T05.00 , 2218:T10.00 , 2218:G03.00
Tipus: Supervisades			
Tutories i consultes individuals o en grup	6	0.24	
Tipus: Autònomes			
Treball dels alumnes (lectures, preparació de ressenyes i treballs, consultes, etc. i tutorització)	83	3.32	2218:E03.03 , 2218:G01.00 , 2218:T02.00 , 2218:T05.00 , 2218:T10.00 , 2218:G03.00

Avaluació

A) Prova teòrica: un examen escrit per avaluar els coneixements de la matèria presentada i comentada a classe i els continguts del llibre de Ramón Villares y Ángel Bahamonde.

- Exercici 1: el període de l'anomenada «guerra dels trenta anys»: 1917-1945. Es farà a mig curs (segona quinzena de novembre, primera setmana de desembre)
- Exercici dos: la guerra freda: 1945-1962. Es farà en la darrera sessió del curs.

Avaluació: els dos exercicis representen un 30% del conjunt de l'assignatura (3 punts sobre 10).

B) Una lectura crítica dels capítols triats (a convenir amb el docent) de les lectures dels autors següents: Mark Mazower, Tony Judt, Richard Vinen, Enric Tello. Es poden triar altres textos, però prèvia consulta amb el docent.

- Continguts: hipòtesis que presenta l'autor de referència; comparació amb altres textos.
- Extensió: 4 folis.

Avaluació: 2 punts sobre 10 (20% del total de la nota)

C) Elaboració d'un treball en grup a partir del llistat següent:

1. La postguerra europea: el nou mapa de 1919. Criteris, minories nacionals, noves fronteres, nous conflictes, etc.
2. El mur de Berlín: la RDA, la RFA i la caiguda (1961-1989)
3. França després de 1945: cultura i política en la IV República francesa
4. La caça de bruixes als EEUU: el mcarthysme i la postguerra (1945-1960)
5. Maig de 1968 a Europa i EEUU.
6. Judicis contra criminals de guerra després de 1945. Justícia internacional, genocidis, etc.

7. La Xina de Mao: de 1949 a Deng Xiao Pin.
8. La guerra freda a Amèrica Llatina: dictadures i intervencionisme nordamericà
9. La dictadura de Batista i la revolució cubana
10. L'Estat d'Israel i el món àrab (1948-1973)
11. La descolonització africana. Panoràmica general.
12. Sudàfrica i l'apartheid: història del país i pràctiques racistes.
13. Guerres de la guerra freda: Corea, Vietnam, etc.
14. Els mons concentracionaris: els camps nazis i el Gulag soviètic.
15. L'Espanya franquista i el món: 1939-1953
16. Jocs Olímpics i conflictes polítics. Exemples
17. La revolució islàmica: d'Iran (1979) als taliban (2001)
18. Biografies polítiques (I). Els dictadors europeus: Hitler, Mussolini, Franco
19. Biografies polítiques (II). El «tsar roig»: Stalin i la seva època
20. Biografies polítiques (III). Dictadors sudamericans
21. Biografies polítiques (IV). Dictadors africans
22. Biografies polítiques (V). Enemics dels dictadors europeus: Winston Churchill i Charles De Gaulle.
23. Biografies polítiques (VI). Presidents nordamericans: de F.D. Roosevelt a J.F. Kennedy
24. Biografies intel·lectuals: Albert Einstein i Sigmund Freud
25. Pablo Picasso i l'art del segle XX
26. La desintegració de Iugoslàvia i la guerra dels Balcans
27. Les noves organitzacions internacionals: l'ONU i les seves agències
28. El franquisme i la cultura catalana (1939-1975)
29. La nova música: d'Elvis Presley als Rollings Stone
30. Els atemptats de l'11 de setembre de 2001 i els seus significats
31. El projecte d'Unió Europea des de la segona guerra mundial fins la integració d'Espanya i Portugal (1986)
32. La conquesta del poder dels feixismes (I): Itàlia (1922)
33. La conquesta del poder dels feixismes (II): Alemanya (1933)

Cada grup de treball estarà format per tres o quatre alumnes. Han d'escollir un tema de la llista i preparar-lo durant el curs, per tal de poder-lo presentar als seus companys en sessions de treball que seran programades en el tram final del curs.

La presentació del treball fet és de caràcter pràctic, amb tots els suports tècnics necessaris (powerpoint, transparències, distribució de dossiers, etc.).

Paràmetres del treball de seminari:

A) Definició general del tema. Explicació bàsica.

B) Recursos:

* Bibliogràfics: referències en el sistema de biblioteques de la UAB. Catàleg.

* Recursos on-line (Internet).

* Recursos visuals: cinema, documentals, etc.

C) Difusió: com explicar el tema del treball?

* Lliçons magistrals.

* Suports tècnics.

* Suports i canals de difusió virtuals.

Extensió: 20 folis, més altre suports (cd, dvd, etc.)

Presentació: 20 minuts per grup

Avaluació:

1. Treball: 3 punts

2. Presentació: 2 punts

Total: 5 punts sobre 10 (50% del total de la nota)

Exercici 1: 1917-1945	3 punts	30% de la nota final de l'assignatura
Exercici 2: 1945-1962		
(la distribució és orientativa, segons el desenvolupament del curs i del calendari)		
Ressenya d'una lectura	2 punts	20% de la nota final de l'assignatura
Treball:	5 punts	50% de la nota final de l'assignatura
Elaboració + presentació	(3 + 2)	

Activitats d'avaluació

Activitat	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Prova teòrica	30%	6	0.24	2218:E03.03 , 2218:G01.00
Ressenya d'una lectura	20%	0	0.0	2218:E03.03 , 2218:T02.00 , 2218:T05.00 , 2218:G03.00 , 2218:G01.00
Treball	50%	3	0.12	2218:E03.03 , 2218:G03.00 , 2218:T02.00 , 2218:T10.00 , 2218:T05.00 , 2218:G01.00

Bibliografia

L'alumne ha de conèixer la bibliografia bàsica del curs, que s'exposa a continuació. El coneixement d'aquest material bibliogràfic és fonamental per adquirir el nivell mínim de coneixements que s'exigeix en la part teòrica (classes magistrals) i, a la vegada, és imprescindible per a poder desenvolupar els treballs dels seminaris. Dit d'una altra manera, el material bibliogràfic d'aquest punt 2, també és vàlid per a l'apartat 3.

Lectures bàsiques:

- Julián Casanova, Europa contra Europa, Barcelona, Ed. Crítica, 2010.
- Mark Mazower, La Europa negra, Barcelona, Ediciones B, 2001.
- Tony Judt, Postguerra. Una historia de Europa desde 1945, Madrid, Taurus, primera parte: Postguerra, 1945-1953.

Textos complementaris (en format pdf):

- Enric Tello, «El socialismo irreal. Bosquejo histórico de un sistema que se desmorona», Mientras Tanto, núm. 40, 1990.
- Ian Kershaw, «La segona guerra dels trenta anys», L'Avenç, 307, novembre 2005.
- Walter Laqueur, Europa después de Hitler (I), Madrid, Sarpe, 1985, pp. 25-217.
- Richard Vinen, Europa en fragmentos. Historia del viejo continente en el siglo XX, Barcelona, Península, 2001, pp. 433-486.